

Sygn. akt III Ca 2434/21

(...)

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 28 września 2021 roku w sprawie z powództwa T. B. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o odszkodowanie, Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa:

1. oddalił powództwo;
2. zasądził od T. B. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 917 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód T. B., zaskarżając orzeczenie w całości oraz zarzucając skarżonemu orzeczeniu naruszenie:

I .przepisów prawa procesowego, tj.:

1. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie, że pozwany ubezpieczyciel skutecznie przedstawił propozycję najmu pojazdu zastępczego i mógł dokonywać weryfikacji stawki najmu do kwoty 69 zł netto za dobę, podczas gdy powód już przy zgłoszeniu szkody poprosił pozwanego o zorganizowanie najmu oraz o wskazanie podmiotu, który będzie go realizował, a pozwany ograniczył się do przesłania automatycznego komunikatu, który nie zawierał warunków najmu istotnych z punktu widzenia poszkodowanej. Niezależnie od jej treści, informację taką pozwany przesłał dopiero w dniu 8.12.2020 r., tj. 12 dni od zgłoszenia przez powoda zapotrzebowania na pojazd zastępczy w imieniu poszkodowanej. Zatem to pozwany nie był zainteresowany realizacją najmu, a złożona przez niego propozycja była pozorna;
2. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez pominięcie w ocenie dowodów części zeznań poszkodowanej, w której wskazała ona, że ważne było dla niej, by otrzymać pojazd zastępczy od razu oraz to, że najem był dla niej całkowicie bezpłatny, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym umowy z wypożyczalnią P., wynika, że pozwany nie był w stanie zorganizować pojazdu zastępczy niezwłocznie oraz że poszkodowana ponosiłaby dodatkowe opłaty z tytułu najmu na rzecz wypożyczalni P., których nie pokrywał pozwany;
3. art. 233 § 1 k.p.c., poprzez przyjęcie wbrew zgromadzonemu sprawie materiałowi dowodowemu, że „poszkodowana nie była zainteresowana propozycją ubezpieczyciela, gdyż nie została ona jej przedstawiona; a działania samego powoda w zakresie zainteresowania się warunkami najmu proponowanego przez ubezpieczyciela — jak już wyżej wskazano — uznać należy za podjęte jedynie dla pozorów, a nie w celu rozważanie możliwości skorzystania z tej propozycji" podczas gdy powodowi działającemu w imieniu poszkodowanej zostały przedstawione jedynie ogólne informacje na temat możliwości zorganizowania najmu ze wskazaniem stawek, których nie można uznać za wystarczające dla przyjęcia, że zobowiązują do skorzystania z propozycji ubezpieczyciela, albowiem nie zawierały istotnych dla poszkodowanego elementów umowy i nie pozwalały na ocenę związanych z zawarciem umowy ryzyk i kosztów, w tym nie przedstawiały zakresu odpowiedzialności pozwanego za szkody w pojeździe najętym i grożących poszkodowanemu kar umownych, udziałów własnych, innych opłat, zaś prośba powoda o kontakt telefoniczny w celu ustalenia warunków podmiany pojazdu zastępczego pozostała bez odpowiedzi. Złożone przez pozwanego dokumenty obejmujące warunki najmu świadczonego przez wypożyczalnię P. potwierdziły, że rzekomo nieodpłatny najem proponowany przez pozwanego w praktyce wiąże się z koniecznością poniesienia przez poszkodowanych na własny koszt wydatków i opłat za uzyskanie warunków najmu takich, jak przy korzystaniu z własnego pojazdu;
4. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i przyjęcie, że działanie powoda polegające na nieprzedstawieniu poszkodowanej oferty najmu pojazdu zastępczego przez pozwanego było nieuzasadnione podczas gdy poszkodowana upoważniła powoda do kontaktów z pozwanym („Podpisałam pełnomocnictwo i pan B. się wszystkim zajmował." - zeznanie K. L.), i przelała na niego wierzytelność, zaś powód dokonał aktów należytej staranności, którym Sąd nadał znaczenie pozornych. Powód był uprawniony zarówno do

działania w imieniu poszkodowanej w zakresie pozyskiwania informacji, jak i do podejmowania decyzji o najmie jako wierzyciel przelanej wierzytelności i aktów staranności dokonał zwracając się do pozwanego o zorganizowanie najmu dla poszkodowanej i wskazanie wypożyczalni realizujących najem. Ponadto powód zawarł umowę najmu początkowo na jeden dzień, by umożliwić pozwanemu przedstawienie oferty i podstawienie pojazdu, o czym uprzedził poszkodowaną;

5. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie wbrew zgromadzonemu materiałowi dowodowemu, że działania samego powoda w zakresie zainteresowania się warunkami najmu proponowanego przez ubezpieczyciela uznać należy za podjęte jedynie dla pozorów, a nie w celu rozważania możliwości skorzystania z tej propozycji, skoro powód nie podał pozwanemu danych kontaktowych poszkodowanej i nie przekazał jej propozycji najmu od pozwanego, w sytuacji gdy powód działając jako pełnomocnik poszkodowanej i nabywca wierzytelności już przy zgłoszeniu szkody, w pierwszej wiadomości mailowej do pozwanego zgłosił zainteresowanie najmem u pozwanego i minimalna staranność wymagała od pozwanego reakcji w postaci przedstawienia konkretnej propozycji najmu lub przekierowania prośby powoda do współpracujących wypożyczalni, a nie zwlekania z jakimikolwiek działaniami aż 1 dni. Sąd pominął, że pozwany uznał za wystarczający kontakt do powoda w sprawie choćby przeprowadzenia oględzin - mimo że, wbrew zasadom logiki, uznał wskazanie własnego numeru telefonu przez powoda jako działanie mające na celu utrudnienie przedstawienia oferty najmu poszkodowanej. Sąd pominął również, że pozwany nie zwrócił się do powoda o podanie danych kontaktowych do poszkodowanej;

6. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i przyjęcie, że „Można zatem przypuszczać, iż gdyby poszkodowanej została przedstawiona oferta najmu pojazdu zastępczego pozwanego wraz ze szczegółowymi informacjami, poszkodowana zdecydowałaby się na owy najem” podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje żadnych podstaw do takich przypuszczeń - poszkodowana wskazała, że ważne było dla niej to, żeby auto zastępcze było dla niej dostępne natychmiast i to, że najem był dla niej bezpłatny, zaś pozwany w toku likwidacji szkody i później w toku procesu nie wykazał ani realności oferty - tj. dostępności pojazdu odpowiadającego klasie pojazdu uszkodzonego - ani bezkosztowości najmu dla poszkodowanej;

7. art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 6 k.p.c. przez przyjęcie, że najem powinien być rozliczony po stawce pozwanego, mimo że pozwany nie wykazał w toku postępowania, że był w stanie realnie zorganizować poszkodowanej nieodpłatnie pojazd zastępczy, a powód udowodnił, na podstawie złożonych warunków najmu stosowanych przez wypożyczalnię współpracującą z pozwanym, że pozwany nie oferował najmu na warunkach umożliwiających korzystanie z pojazdu zastępczego jak z własnego i odbiegających rażąco na niekorzyść korzystającego od tych warunków jakie oferował powód, a przede wszystkim, wobec licznych kar umownych, których zniesienie wymagało dodatkowych opłat - nie bezkosztowych z punktu widzenia poszkodowanego i wbrew propozycji, którą prezentował pozwany w ogólnej informacji przesłanej do powoda;

8. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że cały okres najmu pojazdu zastępczego powinien być rozliczony po stawce, po jakiej pozwany twierdzi, że rozlicza się z wypożyczalnią współpracującymi, mimo że pozwany propozycję najmu przedstawił dopiero w dniu 8.12.2020 r., więc nawet przy założeniu starannego i sprawnego działania pozwanego (czego pozwany nie wykazał) i czynności koniecznych do zakończenia najmu u powoda, do podmiany pojazdu zastępczego mogło dojść najwcześniej 9.12.2020 r.;

9. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 327(1) k.p.c. poprzez niepełne rozważenie materiału dowodowego i pominięcie dochodzonej przez powoda kwoty 23,90 zł z tytułu odszkodowania za koszty holowania uszkodzonego pojazdu;

II. konsekwencją opisanych powyżej naruszeń prawa procesowego jest naruszenie przez Sąd I instancji prawa materialnego tj.:

1. art. 5 k.c. poprzez sprzeczne z formułą E., która wyraża się w łacińskiej paremii non concedit venire contra factum proprium przyjęcie, że pomimo przekazania informacji o najmie przez pozwanego dopiero w dniu 8.12.2020 r., należy cały czas najmu, tj. od dnia 27.11.2020 r. rozliczyć po stawkach akceptowanych przez pozwanego, a nie po

stawce powoda. Zgodnie z powyższą zasadą, strona nie może powoływać się na fakty lub okoliczności sprzeczne z jej poprzednimi oświadczeniami lub czynnościami;

2. art. 361 § 1 k.c. w zw. z art. art. 354 § 2 k.c. poprzez błędne ich zastosowanie i przyjęcie, że „poszkodowana nie była zainteresowana propozycją ubezpieczyciela, gdyż nie została ona jej przedstawiona, a działania samego powoda w zakresie zainteresowania się warunkami najmu proponowanego przez ubezpieczyciela — jak już wyżej wskazano — uznać należy za podjęte jedynie dla pozorów, a nie w celu rozważanie możliwości skorzystania z tej propozycji”, podczas gdy to pozwanemu można postawić zarzut braku współdziałania w zmniejszeniu szkody, ponieważ to pozwany jako gospodarz postępowania likwidacyjnego, po uzyskaniu informacji, że poszkodowana wynajmuje już pojazd zastępczy, powinien przedstawić informację o możliwości zorganizowania najmu o treści na tyle konkretnej, by poszkodowana lub w jej imieniu powód mogli porównać warunki najmu;

3. art. 95 k.c. poprzez jego niezastosowanie oraz art. 509 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że staranne działania powoda w celu uzyskania warunków najmu świadczonych przez pozwanego należy ocenić jako pozorne, mimo cesji i udzielenia upoważnienia, na podstawie których powód był upoważniony w imieniu poszkodowanej do pozyskiwania wszelkich informacji o możliwym najmie od asystorów pozwanego, które następnie mógł przekazać poszkodowanej, celem skorzystania z niej. Będąc nabywcą wierzytelności dotyczącej odszkodowania za najem pojazdu zastępczego, nabył też związane z wierzytelnością ciężary, a zatem był uprawniony i zobowiązany do podejmowania działań zmierzających do minimalizacji szkody. Oznacza to, że wbrew tezie Sądu, nawet w razie braku zainteresowania poszkodowanej ofertą od asystorów i jej warunkami, mógł zakończyć wynajmowanie za czynsz wedle swoich stawek, o ile otrzymałby realną i tańszą propozycję najmu, z którą nie wiązałyby się ryzyka uzasadniające w świetle orzecznictwa odmowę skorzystania z tej oferty przez pozwanego.

W konkluzji powód wniósł o zmianę wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 2.546,97 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 28 stycznia 2021 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za I instancję stosownie do zmiany merytorycznego rozstrzygnięcia. Nadto wniósł o zasądzenie na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Pozwany w odpowiedzi na apelację powoda wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania za II instancję wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy poczynił następujące ustalenia faktyczne:

W aneksie nr (...) do umowy o współpracy w zakresie wynajmu pojazdów zastępczych zostały wskazane przykładowe oferty partnera pozwanego – wypożyczalni pojazdów P. w których, przy pojazdach z segmentu C stawkę za dobę wynajmu określono na 69 zł. Wskazano dodatkowe usługi płatne, w szczególności ryczałt za pakiet Ochrona Pełna w wysokości 200 zł za cały okres. W regulaminie (...) S.A. ta sama usługa została określona na kwotę 80 zł na dobę. Nie zostały wskazane pozostałe warunki najmu tych pojazdów.

(aneks nr (...) – k. 81-82, Regulamin – k. 87-89)

Powód zgłaszając pozwanemu szkodę zgłosił również chęć skorzystania z pojazdu zastępczego od ubezpieczyciela. Wskazał formy kontaktu z nim, w tym formularz zgłoszeniowy, numer telefonu oraz adres korespondencyjny. W dniu 8 grudnia 2012 roku powód otrzymał informacje dotyczące pojazdu zastępczego oraz zakres akceptowanych stawek. Nie wskazano danych podmiotu udostępniającego pojazd zastępczy oraz warunków najmu. Powód w imieniu poszkodowanej wskazał, że posiada już ona zawartą umowę najmu pojazdu i w celu uzgodnienia warunków rozwiązania umowy wskazał dane kontaktowe. Nikt nie skontaktował się z nim w celu podmiany auta i wskazania podmiotu wynajmującego pojazdy zastępcze po wskazanych przez pozwanego stawkach, który najem będzie realizować i warunków, na jakich najem będzie realizowany. Nie wskazano rzeczywistych warunków najmu.

(zeznania powoda na rozprawie z dnia 8 czerwca 2021 roku – k. 70)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powoda okazała się zasadna i skutkowałą zmianą zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego, szczegółowo opisane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i przyjmuje je za własne.

Rozpoczynając analizę zarzutów apelacji, należy odnieść się w pierwszej kolejności do zarzutów prawa procesowego, gdyż prawidłowo ustalony i oceniony stan faktyczny determinuje kierunek dalszych rozważań w aspekcie prawa materialnego.

Na wstępie należało się odnieść do zarzutu naruszenia art. 327¹ k.p.c. (dawniej 328 § 2 k.p.c.), który jest po części zasadny. Z lektury uzasadnienia wynika, iż jest ono lakoniczne, a Sąd Rejonowy dokonał pobieżnej i wyrywkowej oceny prawnej poddanego pod osąd roszczenia w zakresie dochodzonej przez powoda kwoty 23,90 zł. Bowiern jak wynika z treści materiału dowodowego dochodzona kwota jest najprawdopodobniej wynikiem omyłki w dokonywaniu opłat za uwzględnione faktury. Pozwany bowiem dwukrotnie wypłacił kwotę z faktury nr (...) w wysokości 442,80 zł, zaś pominął wypłacenie kwoty z faktury (...) z tytułu holowania w kwocie 466,70 zł (zarówno holowanie jak i koszty parkowania zostały przez pozwanego uznane). Sąd Rejonowy pominął w tym zakresie rozważania i oddalił również w tej części dochodzone roszczenie. Jednakże Sąd Rejonowy przedstawił ustalony w toku postępowania stan faktyczny i wskazał dowody, na których się oparł. Prawidłowo zidentyfikował w pisemnych motywach zaskarżonego orzeczenia podstawę materialnoprawną żądania powoda i w jego kontekście wyjaśnił przyczyny, dla których uznał, iż ustalone okoliczności faktyczne poddają się subsumcji pod przyjętą podstawę prawną rozstrzygnięcia w przedmiocie żądania zapłaty od pozwanego.

Należy wskazać, iż nie każda wadliwość uzasadnienia wyroku może stanowić podstawę do formułowania zarzutu naruszenia art. 327 1 § 1 k.p.c., ale tylko szczególnie istotna, czyli powodująca, że na podstawie uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia sąd odwoławczy nie byłby w stanie stwierdzić, jaki stan faktyczny sąd pierwszej instancji ustalił i jakie przepisy prawa materialnego do jego oceny zastosował, a tego typu wadliwości uzasadnienie nie zawiera (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2009 r., I UK 129/09, Lex nr 558286, z dnia 30 września 2008 r., II UK 385/07, Lex nr 741082 oraz z dnia 26 listopada 1999 r., III CKN 460/98, OSNC 2000/5/100).

Analizując powyższe trudno wskazany zarzut uznać w pełni za trafny, bowiem treść uzasadnienia pozwala na przeanalizowanie logiki w rozumowaniu Sądu I instancji oraz zweryfikowania orzeczenia w toku kontroli instancyjnej.

Mając na względzie powyższe należy uznać, iż podniesione przez skarżącego zarzuty naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. okazały się częściowo zasadne. Przepis ten wyznacza ramy dla sądu w zakresie oceny wiarygodności i mocy dowodów, która winna być dokonana na podstawie wszechstronnego rozważania całego zebranego materiału dowodowego, zgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Wyrażona w art. 233 k.p.c. zasada swobodnej oceny dowodów pozwala bowiem sądowi ocenić wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego. Owo wszechstronne rozważenie materiału dowodowego nie oznacza jednak dowolności – ocena dowodów w ramach przywołanej wyżej zasady jest zakreślona wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (komentarz do art. 233 k.p.c. dr. T. Demendeckiego, publ. Lex 2014).

Zgodzić należy się w pełni ze skarżącym, że w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego, brak jest podstaw do twierdzenia, iż powód nie wykazał, że podjął czynności zmierzające do uzyskania od strony pozwanej informacji w przedmiocie możliwości wynajęcia pojazdu zastępczego.

W tym zakresie zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. znajduje uzasadnienie. Przeciwnie, jak wynika z załączonej do akt sprawy korespondencji mailowej, powód po otrzymaniu broszury informacyjnej w zakresie najmu pojazdu

zastępczego i stawek w nim wskazanych, zwrócił się do strony pozwanej na wskazany przez nią adres mailowy o nadesłanie informacji i wskazanie podmiotu wynajmującego pojazd zastępcze po przedstawionych stawkach, kontakt podmiotu, który najem będzie realizować i warunków, na jakich najem będzie realizowany.

Strona pozwana nie odpowiedziała na tego maila, nie nadesłała powodowi żadnych informacji w zakresie przedstawionego przez niego zapytania.

W pozostałym zakresie ustalenia Sądu I instancji były prawidłowe – powyższa konstatacja odnosi się zarówno do treści przedłożonych informacji o możliwości najmu pojazdu zastępczego, treści umowy najmu zastępczego pojazdu u powoda, daty przedłożenia informacji o możliwości najmu pojazdu zastępczego, których to ustaleń faktycznie skarżący nie kwestionował wskazując jedynie na bezpodstawność wniosków wynikających z tych okoliczności w procesie stosowania prawa. Nadanie natomiast określonego znaczenia ustalonym faktom, dokonanie oceny tych okoliczności bądź pominięcie ich jako nieistotnych na etapie rozstrzygnięcia sprawy odnosi się już do przyporządkowania (podciągnięcia) stanu faktycznego pod ogólną normę (regułę) prawną czyli subsumpcji określonej normy prawnej tj. stosowania prawa materialnego i nie ma żadnego związku ze stosowaniem do oceny wiarygodności i mocy dowodów (w kontekście dokonywanych ustaleń faktycznych) w/w przepisów. Wnioski wyciągnięte ze wskazanych ustaleń i kwestionowane przez skarżącego podlegają więc ocenie w kontekście zgłoszonych zarzutów naruszenia przepisów prawa materialnego, których naruszenie skarżący również zgłosił w przedłożonej apelacji.

W przedmiotowej sprawie doszło również do naruszenia przez Sąd I instancji art. 233 § 1 k.p.c. w zw. art. 6 k.c., który statuuje jedynie zasadę rozkładu ciężaru dowodu w procesie, a nie kwestie związane z oceną, czy strona zaoferowała materiał dowodowy umożliwiający wykazanie okoliczności ją obciążających, z których wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne – w tym przypadku oceną wykazania doręczenia pismo z informacją o najmie pojazdu zastępczego poszkodowanemu. Sformułowana w przywołanym przepisie reguła rozkładu ciężaru dowodu w sporze cywilnoprawnym ma na celu wyłącznie wskazanie, kogo obciążają skutki niepowodzenia procesu dowodzenia. O tym zaś, co strona powinna udowodnić w konkretnym procesie decydują przede wszystkim: przedmiot sporu, prawo materialne regulujące określone stosunki prawne i prawo procesowe normujące zasady postępowania dowodowego (vide: wyrok SA w Warszawie z 22.01.2020 r., I ACa 295/19, LEX nr 2825703). Wskazany powyżej ciężar dowodu w znaczeniu materialnym uzupełnia ciężar dowodu w znaczeniu formalnym wyrażony w art. 232 k.p.c., zgodnie z treścią którego strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. W przedmiotowej sprawie zaś Sąd I instancji prawidłowo rozłożył ciężar dowodu określonych okoliczności na strony uznając, iż to pozwanego obciąża dowód wykazania, iż złożył ofertę najmu pojazdu zastępczego poszkodowanemu – błędnie jednak uznał, iż powyższą okoliczność pozwany udowodnił co w realiach przedmiotowej sprawie stanowi jednak wyłącznie naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. Pozwany nie udowodnił, że zaproponowany przez niego najem był korzystny, nie przedstawił bowiem ani na etapie postępowania likwidacyjnego, ani też na etapie postępowania sądowego rzeczywistych warunków najmu, które byłyby korzystne również dla poszkodowanego. Jak wynika bowiem z aneksu do umowy oraz Regulaminu wypożyczalni P. poszkodowana ponosi dodatkowe koszty za najem pojazdu.

W świetle dokonanych przez Sąd Okręgowy ustaleń za zasadny należało uznać zarzut naruszenia art. 361 § 1 k.c. w zw. z art. art. 354 § 2 k.c. odnośnie oceny zakresu obowiązku odszkodowawczego pozwanego w zakresie zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego w kontekście ustalonych w toku postępowania działań poszkodowanego oraz stron niniejszego postępowania. Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko wyrażone w uchwale SN z dnia 7 listopada 2011 roku w sprawie III CZP 5/11 (publ. OSNC 2012/3/28), w której zostało wskazane, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego, jednakże w przedmiotowej sprawie pozwany nie wykazał, aby poniesione przez poszkodowanego wydatki na najem pojazdu u T. B. takimi nie były. Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd I instancji nieprawidłowo przyjął, iż koszty poniesione przez poszkodowanego na najem pojazdu w okresie od 27 listopada 2020 do 21 grudnia 2020 roku w kwocie powyżej 69 zł netto nie były celowe i uzasadnione z przyczyn ekonomicznych. W przedmiotowej sprawie nie było kwestionowane, iż najem pojazdu zastępczego u T. B. na ustalonych warunkach odpowiadał realiom rynku i nie został w stosunku do nich zawyżony,

jednakże celowość i zasadność ponoszenia wydatku na najem pojazdu w kwocie 190 zł brutto zdaniem Sądu I instancji była zawyżona z uwagi na możliwość najmu pojazdu w kwocie niższej w wypożyczalni pojazdów współpracującej. Należy jednak zauważyć, iż ocena zasadności ponoszonych wydatków w sytuacji najmu pojazdu zastępczego nie winna odbywać się li tylko i wyłącznie w oparciu o hipotetyczną wysokość stawki najmu pojazdu – słusznie w toku postępowania pierwszoinstancyjnego powód podnosił, iż do porównania ofert konieczne jest znajomość treści regulaminów wypożyczalni, treści proponowanych umów najmu, podczas gdy pozwany takich informacji nie zawarł. Tym samym nie wiadomym jest w przedmiotowej sprawie, czy taki pojazd byłby dostarczony poszkodowanemu, czy też musiałby go samodzielnie odebrać z wypożyczalni, w jakim terminie od zgłoszenia zostałby poszkodowanemu przekazany, na jaki okres i czy jego najem wiązałby się jeszcze z jakimiś dodatkowymi opłatami, a tym samym jakie jeszcze koszty musiałby jeszcze ponieść poszkodowany na najem pojazdu. W takiej sytuacji przy ustalaniu wysokości odszkodowania za najem pojazdu zastępczego w okresie 27 listopada 2020 r. do dnia 21 grudnia 2020 r. przyjęcie stawki ponad dwukrotnie niższej od rynkowej bez porównania pozostałych warunków umownych najmu pojazdu nie jest uzasadnione – twierdzenia pozwanego o możliwości najmu pojazdu w kwocie 69 zł netto za dobę nie są wystarczające do przyjęcia, iż we wskazanym okresie koszty najmu były możliwe do ograniczenia do wskazanej przez pozwanego kwoty. Pozwany przekazał jedynie wybiórcze informacje o możliwości najmu pojazdu zastępczego, nie wykazując jakiegokolwiek inicjatywy w zakresie przekazania dalszych informacji pomimo wysłania w tym zakresie przez powoda zapytania – co wskazuje przede wszystkim na brak zaangażowania pozwanego w minimalizację wysokości szkody. Powód działający w imieniu poszkodowanego nie mógł dokonać porównania oferty ubezpieczyciela z zawartą umową najmu. Dodatkowo należy zauważyć, iż informacja pozwanego o najmie pojazdu zawarta w raporcie szkody nie może być traktowana jako oferta najmu pojazdu, gdyż poza ceną najmu pojazdu nie określa innych istotnych postanowień takiej umowy – nie była więc wiążąca dla powoda, co potwierdza powyższą konkluzję.

Ponadto w realiach przedmiotowej sprawy obowiązek wierzyciela związany z zapobieganiem szkodzie i zmniejszenia jej rozmiarów wynikający z art. 354 § 2 k.c. nie uzasadniał zmiany najmu pojazdu na okres 27 listopada 2020 r. do 21 grudnia 2020 r. z uwagi na brak współdziałania dłużnika. Pozwany przez okres 12 dni od dnia zgłoszenia szkody i zapotrzebowania na pojazd zastępczy przez przedstawiciela poszkodowanego nie zaoferował takiego poszkodowanemu informując go dopiero o takiej możliwości dopiero po 12 dniach. Działania pozwanego – zakładu ubezpieczeń w tym zakresie powinny być niezwłoczne, co pozwoliłoby uniknąć kłopotów związanych ze zmianą pojazdów zastępczych poszkodowanemu, a przede wszystkim poszkodowany winien też w sposób jasny i przejrzysty uzyskać wszelkie informacje o najmie takiego pojazdu – w przedmiotowej sprawie zaś tak nie było. W ocenie Sądu Okręgowego takie nałożenie obowiązków na wierzyciela jest nadmierne w stosunku do działań podjętych przez zakład ubezpieczeń, brak tu jest rozsądnych proporcji między obowiązkami wierzyciela a dłużnika, które w tej sytuacji, przy ustalonym zachowaniu zakładu ubezpieczeń, nadmiernie obciążają poszkodowanego przy likwidowaniu szkody. Mając na względzie powyższe należało więc uznać, iż pozwany winien zwrócić powodowi w całości koszty najmu pojazdu zastępczego za okres od 27 listopada 2020 r. do 21 grudnia 2020 roku, które zamknęły się w kwocie 4 559,95 zł.

Z uwagi na zasadność apelacji z wyżej wskazanych powodów należy uznać za zbędne szersze ustosunkowanie się do kolejnych podniesionych przez skarżącego naruszeń prawa materialnego, tj. art. 5 k.c. oraz art. 95 k.c. i art. 509 k.c. Należy jednak nadmienić, iż Sąd Okręgowy podziela stanowisko skarżącego odnośnie błędnego uznania zasadności rozliczania całego czasu najmu po stawkach wskazanych przez pozwanego, natomiast nie podziela stanowiska powoda w pozostałej części, gdyż to do poszkodowanego należy decyzja o ewentualnej zmianie pojazdu zastępczego, powód zaś działał jedynie w jego imieniu na podstawie odpowiedniego upoważnienia.

Powyższe uchybienia na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. skutkowały koniecznością zmiany zaskarżonego orzeczenia poprzez przyjęcie, że powodowi T. B. należy się od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. odszkodowanie za najem pojazdu zastępczego za cały okres najmu od dnia 27 listopada 2020 r. do dnia 21 grudnia 2020 r., tj. 24 dni przy przyjęciu stawki dobowej najmu według stawki powoda, tj. w kwocie 4 559,95 zł brutto (24 dni x 190 = 4560 zł). Koszt holowania oraz parkowania uszkodzonego pojazdu wyniósł łącznie 1 418,40 zł (466,70 zł + 442,80 zł + 508,90 zł). W toku postępowania likwidacyjnego ubezpieczyciel wypłacił odszkodowanie z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego w kwocie 2 036,88 zł oraz za holowanie i parkowanie w kwocie łącznej 1 394,50 zł. W konsekwencji

zestawienia powyższych należności z dokonanymi wypłatami należało się więc powodowi odszkodowanie za najem pojazdu w kwocie 2 523,07 zł oraz za holowanie w kwocie 23,90 zł (łącznie 2 546,97 zł), które zostało mu w niniejszej sprawie zasądzone.

Stosownie do zmiany rozstrzygnięcia w zakresie żądania głównego zmianie podlegało orzeczenie o kosztach procesu przed Sądem pierwszej instancji. Sąd o tych kosztach rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i zasądził od przegrywającego spór pozwanego na rzecz powoda kwotę 1117 zł. Na kwotę tą złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika powoda, ustalone stosownie do § 2. pkt 3) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. - Dz. U. z 2018 roku, poz. 265) w kwocie 900 zł, opłata sądowa od pozwu w kwocie 200 zł oraz opłata od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik sporu i zasądził od przegrywającego spór pozwanego na rzecz powoda kwotę 650 zł. Na kwotę tą złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika powoda, ustalone stosownie do § 2. pkt 3) w zw. z § 10. ust. 1 pkt 1) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. - Dz. U. z 2018 roku, poz. 265) w kwocie 450 zł oraz opłata sądowa od apelacji w kwocie 200 zł.